

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СИЛА ДЕМОКРАТІЇ — У КРИТИЦІ

„Знаєте, коли я роз'їжджаю по світі й коли прочитую газети, то знаходжу здорову паїку критицизму в різних країнах, у великих і малих, під адресою політики 3'єдинених Держав в різних її періодах. І я думаю, що коли цей критицизм виявляється назовні, і виявляють його цілком вільно, то це один із найкращих виступів пошани до 3'єдинених Держав, що їх можна було б висловити. Бо всі ці країни знають, що вони можуть критикувати 3'єдинені Держави, не боячись якихось репресій, або того, що ми могли б змінити принципи, якими керуємося. Ми не пробуємо робити переполювання за здобування популярності і не уявляємо, що не відмовляємося допомогти з огляду на те, чи якісь народи говорять нам приємні речі, чи ні. Думаю, що найкращим призначенням, що його можна було б висловити такій могутній країні, як 3'єдинені Держави, є те, що ніхто не боїться нас критикувати“.

Кажучи ці слова 3 ц. м., держ. секретар Дж. Ф. Доллес стверджує велику правду, яка — на превеликий жаль — не знайшла ще повного розуміння в українському політичному житті: критика є благодушною, а не злом, коли вона дійсно висловлює інший діловий підхід, іншу ділову думку, а цілком її є знати спільну мову й об'єктивні співпрацю. Без критики нема демократії. Тому найбільшій, найдієвішій голос критики в тоталітарних устроях придушується негайно, як протидержавний бунт. Годі собі навіть уявити вільну критику в Совєтському Союзі, байдуже, чи очолює його Сталін, чи „колективний“ Хрущов, бо вся його тоталітарна система побудована на сліпому послухові кожнотамного проводу, з правом тільки партійного проводу говорити щодня щось інше, завжди „непомилково“. Так є в тоталітарних громадянствах і у взаєминах між ними. Чи можна повірити, щоб, напр., польський, мадярський, болгарський чи румунський „прем'єр“ виступив з публічною критикою політики Совєтського Союзу, так, як це зробили в останніх тижнях прем'єр Франції Молле, міністер закордонних справ Голландії чи парламент Ісландії під адресою ЗДА? При тоталітарних устроях критика допускається тільки під адресою ворогів, і тому вона утворюється там із лайкою та фальсифікацією фактів. Критика допускається також під адресою покірників, якщо це входить в плани партійної тактики, чи пак тактичних викрутасів.

Наведена заява Дж. Ф. Доллеса стосувалась критичних виступів під адресою політики ЗДА з боку американських не ворогів, а приятелів — бо ж усі ці три держави, Франція, Голландія і Ісландія, є членами Організації Північно-Атлантичного пакту (НАТО). І ніхто не може закрити Доллеса, що він говорив про ці критичні голоси з високою мовою, нема чого звертати уваги на підголоски, які говорять лише для того, щоб засвідчити свою прихильність на світі. Навпаки, першою відгукною, заздалегідь пригтованою, заявою державного секретаря на тій пресовій конференції було повідомлення про приїзд 18 червня ц. р. до Вашингтону міністра закордонних справ Франції, Християна Піно, спеціально з тією метою, щоб упродовж трьох днів детально проаналізувати з ним усі ті критичні заваги, що їх має нинішній соціалістичний уряд Франції до американської закордонної політики: в ділянці роззброєння, у підході до нової совєтської зовнішньо-політичної тактики, у підході до проблеми Ізраїль-араби, до проблеми північно-африканських посіслостей Франції та її імперіальних амбіцій.

Доллес не полемізував із маленькою Ісландією і не допикав їй за підірвання престижу ЗДА й НАТО в очах Москви парламентарною резолюцією, що закликає ЗДА забрати з території Ісландії свою летунську базу. З державницьким тактом, спокоєм і терпелістю, він стався виправдати її і пояснити, що країна з 160,000 населення мусить відчувати навіть маленьку американську летунську залозу так, як ЗДА відчували б прихильність на своїй території чотирьох мільйонів чужинського війська. А під адресою Голландії Доллес пояснював, що підписаний з урядом Індонезії договір про доставку тій країні на 95,000,000 доларів американських харчових продуктів із вельетеських сільськогосподарських резерв, в найменшій мірі не порушує економічних інтересів Голландії в Індонезії.

Коли і супроти ворогів треба мати терпелівість та рахуватися з словами, то тим більшою терпелівості вимагає політика супроти приятелів. А що нема двох приятелів, інтереси яких були б цілком тотожні, і чим більший гурт приятелів, тим більше мусить бути різних думок і різної критики, як цілком природне й корисне явище, то нема чого й сердитися з приводу критики. Джан Ф. Доллес дав добру й достойну лекцію, як треба ставитися до голосів критики і шанувати їх, як одну з найміцніших основ демократії.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

СТО ЛІТ НЕВДАЛИХ СПРОБ

Вашингтон. — З кінцем лагінського Великого Тижня Конгрес пішов на десять днів звіткової перерви. Мусів піти з деяким смаком неупіху. Це не тільки через нескінченну проблему закону про допомогу фермерам, але й через те, що один провал пропозиції про реформу системи виборів президента й віце-президента. Цей виборчий рік, очевидно, закінчувався справу реформи, але поправді вона вже століття стара і все неупіхна. І це дивно, бо майже всі признають, що теперішня система перестаріла і вимагає поліпшення. Але річ у тому, що ця реформа була б зміною конституції, отже вимагала б більшість двох третин голосів обох палат Конгресу. І власне цієї більшість не вдалося досі досягти.

Відомо, що президент ЗДА, — це чи не наймогутніший, за законом, голова держави в теперішньому демократичному світі. В Європі звикли думати, що одною з причин його сили є факт, що населення вибирає його прямо і безпосередньо. Цього року тисячі українців, нових американських громадян, можуть іти до виборів. Голосуючи, вони будуть переконані, що вибирають свого кандидата. Формально буде це помилка.

І коли ми побачимо на телевізії цей пізній вечір першого візиту в листопаді переможця у виборчих змаганнях з рукою, піднесеною у гору за звичас змагунів на рингу, то не думаймо, що це вже формально й абсолютно певно вибраний новий президент.

Конституція пояснить нам, що це було тільки голосування за електорів, які щойно через місяць зійдуться, щоб формально вибрати президента й віце-президента. І тільки в деяких стейтах закон вимагає від них голосувати за кандидата переможця партії. А так — ніякий закон не зобов'язує їх до цього — і теоретично можливо, що ці електори можуть вибрати з-поміж себе не того кандидата, який вже лідирує у руку вгору на знак перемоги. Та це теоретичні міркування, що, як досі, не мали практичного значення (але могли б стати практичним питанням, якщо б, наприклад, вибраний кандидат помер, або напостійне став аездійний до праці, або зреагував у часі між загальним голосуванням в листопаді і виборчим засіданням колегії електорів у грудні).

Конвенція 1781 року, яка створила американську Конституцію, була повна протилежних ідей, завзяток змагань, критичних моментів, що загрожували розбиттям і — в ефекті — повна компроміс. Так було і з виборчою системою. Були тоді дві крайні концепції: одна, щоб голову держави вибирав Конгрес, перед яким він мав би відповідати за свою діяльність, і друга, щоб президент вибирався прямо й безпосередньо населенням країни, і щоб був він незалежний від Конгресу. Із завзяток змагань вишла компромісова

мішаний хор мав коло 70 голосів, а молодечий — коло 60. Церковні хори відповіли: „Б'ють пороги“, „Ой, три шляхи“, „Думи мої“, „Садок вишневий“, а інший не церковний: „Загадай бабусенька“, „Гандзя“ та „Дударика“. По закінченні програми один на музику гідівшов до церковного диригента й, пригортаючи його до грудей, сказав: „Ти ж мистець!“ Потім дуже прихильно і фавово говорив про обирний, піднявши руку, пробирав, що напевно напише. За кілька днів появилася у пресі критика цього музики на згадану програму, але про церковні хори він написав зовсім інше, навіть не подібно до того, що говорив диригентові, — лише отак собі згадав. Натомість не церковний хор він вихваляв під небеса. При найближчій зустрічі з цим музиком церковний диригент запитав: „Патрі професоре! Як же це так? Ви ж мені говорили одно, а написали зовсім інше, — чому це так?“ — Відповідь: „Знаєте, мій пане, ваші хори церковні, ви працюєте, як дяковичель, а той хор на ринді. Я не міг вас поставити нарівні з ним“.

За його словами виходило, що церковний хор і диригент не мають права на високий мистецький рівень. Свого часу в критиці довгого ланцюга концертних програм, критики звернули дуже влучну увагу трьом хорам на деякі їхні недомогання в співах.

Про один хор критик зазначив: „Теорор повинні додати про кращу емісію тону“, себто повинні піти в школу або в свого диригента справити свої голосові недомогання. Ці недомогання могли бути такі: носові, горляні, піднебінні, дрижачі, детонуючі, шорсткі, крикливі, тяжкі, не дзвіні й нерівні

тони. Ці недомогання не мусіли бути всі, але як один чи два співаки співали горлом, а один чи два — носом, а ще інший детонував, то вже було досить.

У другому й третьому хорах критик заважав недомогання у звуковому складі, себто: „е“ перекилене до „и“, „и“ перекилене до „а“ або до „і“, — а всі інші голосівки та шелестівки могли бути неправильно виголошувати.

Такі заваги в недомогання хористів та поради, як їх усунути-справити, дуже цільні й цінні.

ПОСИЛЕННЯ ДИКТАТУРИ

Останні події в СССР, зокрема рішення XX з'їзду КПСР розірвати з т. зв. культурою і започатковані згодом розвінчування Сталіна, викликали в західному світі багато коментарів і догадок не тільки серед публіцистів та газетарів, але й в офіційних політичних колах.

У зв'язку з цими подіями звернулася до ряду експертів у совєтських справах конгресова Комісія для дослідження протиправних дій діяльності, щоб одержати від них вірогідні інформації з огляду політичної ситуації в СССР. Це з кожного погляду зрозуміла річ, бо такі інформації впадають уряди й інші держави й тому не можна мати проти цього ніяких застережень. Але можна мати деякі сумніви щодо вибору експертів, зокрема до ставлення в ролі експертів донедавних совєтських емігрантів чи їх учених, відомих як свої прихильники до російського імперіалізму та „недіяльності“. Тож між 27 експертами, що до них звернулася зазначена комісія по інформації, знаходимо, з одного боку, прізвища Ігоря Богдана, колишнього урядовця закордонних справ, Юрія Растворова, кол. шефа совєтської розвідки на Далекому Сході, Ізмаїла Еге, колишнього совєтського шпигуна і, з другого боку, прізвища директорів „російських інститутів“ при американських університетах, як, наприклад, Мерл Файнсод (Гарвард), В. В. Кульський (Сиракуз), відомий Юджин Лайонс, редактор „Ріперс Дайджест“, проф. Ніколай Тімашов та інші.

менові, а крім цього цілий стейт вибрав ще двох сенаторів. Отож, згідно з цим, кожний стейт вибрав би по одному електорові з кожного дистрикту, а цілий стейт це загально двох електорів. Вибрані електори з черги віддали б голос за кожного кожного з них кандидата на президента, а сума електорських голосів з цілої країни рішала б про вибір.

Цей проєкт був близький перемогі і в останньому голосуванні здобув 48 голосів проти 37, тобто всього на 9 голосів менше від вимаганої більшості 2/3.

Але було ясно, що в одному погоджувалися майже всі: в недоцільності й несправедливості теперішньої системи певних електорських голосів в окремих стейтах, але давав стейтам до вибору два способи голосування. Перший спосіб признає кожному президентові кандидату стільки електорських голосів у стейті, скільки пропорційно голосів здобув цей кандидат в загальному голосуванні. Коли, напр., один кандидат здобув 60% голосів у виборах в даному стейті, а другий 40%, то перший дівав би пропорційно 60% електорських голосів цього стейту, а другий 40%.

Другий допустимий спосіб спирається на конгресових дистриктах. Як відомо, кожний стейт поділений на т. зв. конгресові дистрикти, які вибирають по одному конгрес-

менові, а крім цього цілий стейт вибрав ще двох сенаторів. Отож, згідно з цим, кожний стейт вибрав би по одному електорові з кожного дистрикту, а цілий стейт це загально двох електорів. Вибрані електори з черги віддали б голос за кожного кожного з них кандидата на президента, а сума електорських голосів з цілої країни рішала б про вибір.

Цей проєкт був близький перемогі і в останньому голосуванні здобув 48 голосів проти 37, тобто всього на 9 голосів менше від вимаганої більшості 2/3.

Але було ясно, що в одному погоджувалися майже всі: в недоцільності й несправедливості теперішньої системи певних електорських голосів в окремих стейтах, але давав стейтам до вибору два способи голосування. Перший спосіб признає кожному президентові кандидату стільки електорських голосів у стейті, скільки пропорційно голосів здобув цей кандидат в загальному голосуванні. Коли, напр., один кандидат здобув 60% голосів у виборах в даному стейті, а другий 40%, то перший дівав би пропорційно 60% електорських голосів цього стейту, а другий 40%.

Другий допустимий спосіб спирається на конгресових дистриктах. Як відомо, кожний стейт поділений на т. зв. конгресові дистрикти, які вибирають по одному конгрес-

менові, а крім цього цілий стейт вибрав ще двох сенаторів. Отож, згідно з цим, кожний стейт вибрав би по одному електорові з кожного дистрикту, а цілий стейт це загально двох електорів. Вибрані електори з черги віддали б голос за кожного кожного з них кандидата на президента, а сума електорських голосів з цілої країни рішала б про вибір.

ЩЕ ПРО ВСЕУКРАЇНСЬКУ КОНСОЛІДАЦІЮ

Як відомо, Президія Пан-Американської Української Конференції звернулася до всіх українських політичних середовищ з проханням визначити своє ставлення до справи консолідації українських політичних сил у вільному світі. Про важливість такої акції не приходиться говорити, адже кожному відомо, що тільки об'єднанням фронтом зможемо досягти успіхів, що поодинокі дії різних політичних угруповань не справляють на Заході бажаного враження. У „Свободі“ згадувано, що вже від десятих середовищ надійшли відповіді. Тепер вимуємо цікаву й доволі знаменну привідь на пропозиції ПАУК-у — від Президії Українського Національно-Державного Союзу (УНДС). Ця організація є центровою, ліберально-демократичною партією, входять в систему УНРади і є її найголовнішою опорою, хоча не входить до самого Виконавчого Органу УНР, вважаючи, що ВО УНР не досить енергійно боронить засадничі принципи української вільної політики.

Отже, відповідь УНДС треба вважати як міродатну в оцінці поглядів Державного Центру на загальноукраїнську консолідацію.

У вступі відповіді УНДС на пропозицію ПАУК говорить, що: „консолідацію всіх

середовищ насильної колективізації селянства, доказує, що Хрущов сидить добре у сідлі і міцно тримає в руках віжки партійного життя. Поодинокі акції реабілітації злівадованих колись „геніальним“, а тепер „божевільним“ Сталіном старих і заслужених діячів партії Совєтського Союзу комуністичних діячів, паціфікаторів народного спротиву України, Кавказу та інших обирів Совєтського Союзу, — таких, як Антонов-Овсенко, Касіор, Бунов та інші, свідчить про те, що хрущовський „колективний провід“ кладе ставку на воєнний комунізм, на здійснення кризавою і збройною рукою основних цілей комуністичної партії і московської імперії. Ні один з реабілітованих в СССР чи в т. зв. країнах народних демократій комуністів не був за свого життя таким чи іншим прихильником якихось демократичних свобод чи полігшення режиму у відношенні до населення. Навпаки, всі вони, і вище згадані, і Вознесенський, і угорський Райк, і болгарський Костов, і чеський Славський, були докраю відданими ідеї комунізму і здійснення його з допомогою диктаторських засобів.

Про посилення диктатури свідчить вкінці й остання передова „Правди“, в якій висловлена недвозначно погроза безоглядної ліквідації всіх „гнилих елементів“, якою то названо охрещують сьогодинішніх володарів СССР прихильників вибулого „культу особовості“. Згадки в цій статті про зламання опозиції таких „зрадників“, як зліздовані Сталіним Троцький і Зінов'єв, і заклики до скріплення „бойової більшовицької неприємності“ проти всіх „антипартійних вилізков“ підтверджують, як не можна краще, що теперішня совєтська, вже колективна диктатура почала діяти і перейшла до продовження сталінської диктаторської традиції — безоглядного ліквідування протипартійної опозиції.

Всі вказівки на те, що теоретичні передумови для консолідації майже існують, бо з сьогодинішнього можна зрозуміти, що УНДС (а найбільш правдоподібно й інші партії УНР) готові діяти можливість і іншим шляхом працювати в системі УНР і рівночасно затримати свої погляди ідеологічно-політичного характеру щодо майбутнього державного устрою на Україні. У зв'язку з цим слід відмітити дуже цікаве становище 34 ОУН (Колегія Улюноваченку) у справі консолідації. На останньому з'їзді цієї організації в Мюнхені д-р Маркус, один з її ідеологів молодшого покоління, у своїй доповіді ясно і недвозначно заявив, що 34 ОУН вважають, що УНР не зважаючи на свої недоліки, найкраще відповідає ідеї об'єднання, і що навколо УНРади, по деяких змінах внутрішньої організації, могла б настати повна консолідація українських політичних сил.

— а як нема його, то обійдеться.

Якби ми сказали собі: ні, не обійдеться, у нас мусять бути гарні хори, і настоювали б на цьому, то ми їх мали б.

Признаємо, що хоральний спів виконує важливу функцію у служенні до Служби Божої, — і без того співу, особливо хорального, в багатьох випадках обійтися майже неможливо, — а все ж чомусь ми про нього так мало дбаємо.

Про хоральний спів повинні старатися не тільки диригенти й Отці Парохи, — треба, щоб усе громадянство, а в першій мірі батьки, вплинули на синів і дочок своїх, щоб вони не забували своїх співачих талантів, але всі записувались до хорів.

Я часто думаю... коли листопад приїде і переступить осінь мій поріг, Стрічати мене й тоді мого дружина вийде до наших од часу зруйнованих хорів.

ОЛЕКСАНДЕР СОРОКА

Теодор Онуфрик

ПРОБЛЕМИ НАШИХ ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ

(3)

Хтось з шановних читачів, що цікавиться хором мистецтвом і перечитав рідну пресу — подумав: чого то чоловіків хоче? Ми от недавно читали в часописах кілька прихильних статей про його хор. Так, це правда, тепер, від п'ятих років, як прибули до Америки наші брати-вигнанці з рідної землі, музикальний елемент, а також і музики, вони високо оцінюють працю хору і прихильно до нього відносяться. Мій хор тепер мав виступити на якійсь академії, чи в американській церкві, то за кожним разом хтось з них написав адекватну рецензію; прийшли до хористів і до диригента, гратулюють, дякують і давніше хор мав багато

признання від добрих музик та знавців співу, але були й менше прихильні, нещирі, навіть дошкульні й наругливі висловлювання, хоч хор був добрий і добрі твори виконував. Тому були моменти, коли неприхильні вислови брали верх над прихильними й викликали чимало огорчення та роздору в хоровій організації. Хористи не хотіли більше виступати і кидали хор. Диригент мусів покласти багато труда, щоб хоч частини згого зранені душі молодих людей.

Ось один приклад з минулих років: На одній академії виступали три хори: два церковні, молодечий і мішаний під управою підписаного, а третій — не церковний. Церковний

УРЯД ІМІГРАЦІЇ І НАТУРАЛІЗАЦІЇ НАСУЄ РІШЕННЯ В СПРАВІ ДЕПОРТАЦІЇ ІМІГРАНТА - УКРАЇНЦЯ

Служба Імміграції і Натуралізації, Бюро в Рачестер, Н. І. розглядала останніми місяцями справу українського іммігранта п. Н., обвинуваченого в заповданні неправдивих даних і присудженого за те на депортування з США.

Призначений для поновного перегляду справи спеціальний урядовець згаданого Служби перевірив дуже точну перевірку справи і докладно перелічував п. Н. щодо всіх точок обвинувачення проти нього і вирішив, що згідно з постановами американських законів п. Н. не підлягає депортації, бо — подіючи неправдиві дані — він хотів рятувати себе перед переслідуваннями а то й смертю.

Зголошувавшись до імміграції в Німеччину, п. Н. одержав на підставі своїх зиснань від американського консула у Мюнхені візу на виїзд до ЗДА, куди і прибув в жовтні 1947 р. В своїй аплікації п. Н. подав, що родився в Острозі на Волині, яка належала до Польщі, і там перебував від 1932 року до травня 1944 року і потім був депортований німцями на примусові роботи до Австрії, де й перебував аж до закінчення війни і після закінчення війни, вже в одному із таборів ДП. В своїй декларації п. Н. подав, що він є польським громадянином і готується тільки по-українськи і по-німецьки.

Переслідуюваний урядом Імміграції і Натуралізації з США п. Н. признався зразу ж, що подані ним в його аплікації дані частинно а то й цілком фальшиві, що він не був польським громадянином, не жив в Острозі і що крім української та німецької мови він говорить ще російською мовою. Під час переслідування вже у ЗДА п. Н. подав, що він родився в одному із волинських сіл підсоевської України і там же в інших підсоевських місцевостях перебував до 1933 року, коли його покликали до червоної армії. Під час війни в 1941 році він поїхав до німецького полону і звільнений вернувся додому.

Помер Іван Волинєць, відомий український атлет важкої ваги

Сан Павло (Бразилія). — Дня 23 лютого ц. р. помер від розриву серця відомий у Західній Україні атлет важкої ваги Іван Волинєць, уродженець Перемишля (нар. 30 вересня 1896 року). Виступав на змаганнях у Львові та в інших містах Західної України. Був тренером Українського Спортивного Союзу і потому вчителював і вивчав спортивну діяльність на території Перемишля, Переїхавши до Бразилії, допома-

Починають розвінчувати вні і сателітських „Сталінів“

Відень. — За одержаннями тут інформації з Болгарії, болгарські комуністи почали критикувати гостро свого власного провідника Вулька Червенкова за його сталінські методи керівництва. Червенкова, неприязний ворог Тита, мусів витримати минулого року великий натиск Москви, зокрема у зв'язку з основною зміною совєтської політики супроти Югославії та її диктатора маршала Тита. Тепер виступив проти Червенкова комітет комуні-

Увага! Відділи УНСоюзу з Йонгтаун, О. І ОКОЛИЦІ!

З нагоди посвячення прапорів Відд. 230 УНСоюзу, в неділю, 29-го квітня ц.р.

в суботу, 28-го квітня 1956 р.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Відділи 140, 218, 230, 274 і 348 з Йонгтаун та Відд. 119 з Кембел, О., а також Відд. 74 з Нью Кесел, Па., та Відд. 386 з Шерон, Па.

Збори відбуються в Українській залі, під ч. 914 Franklin Avenue, Youngstown, O.

Початок зборів о год. 7-й вечора.

На зборах промовлятиме заступник гол. преде. УНСоюзу ада. Михайло ПІЗНАК.

Отже всі урядовці згаданих тут Відділів, а також члени повинні обов'язково бути на цих зборах. На зборах можуть бути приватні також і не-члени УНСоюзу.

Комітет Відділів УНСоюзу

СОФІЯ З ГРУШКЕВИЧ РАКОВСЬКА

(Спогад)

Тижню я майже незмінно зіставляю з саву дні з життя 1956 р. в Ньюарку, Н. Дж. прикладна українська жінка, я мати, рівночасно активна українська громадянка бл. п. Софія з Грушківч РАКОВСЬКА. Із її смертю зв'язується ще одна картина неписаної історії Галицької Землі, зокрема історії праці української жінки громадянки. Ми мовили її прізвище нагадує дідусь і загально відомого проф. д-ра Івана Раковського, її чоловіка. Один із промовців на похоронах бл. п. Софії сказав: „Не було б Софії Раковської — не було б і половини праці та успіхів Івана Раковського, без неї не було б може ні антропологічної творчості його, ні монументальних томи „Української Загальної Енциклопедії“. Всперечаю — це вже великий комплімент у сторону жінки ученого — бути співтворцем великого д-ра Івана Раковського, і мовлячи про неї, що це так невідомо читателям, де ще так невідомо читателям зразу українським, спільно польським громадянка. Порядки в той грізний похоронний час велику фреквенцію. Лавський пані, що з громадянською пошаною працювала в поради, розділили поміж себе місто Львів на сектори, відділювали підвалині вбогі мешкання, камені за каменем, що черпали, вулиця за вулицею, передіти за передітими, щоб вишукати та зареєструвати потреби української родини та спрямувати організовану до допомоги, куди слід. Ця праця продовжувалася аж до II-ї світової війни, до 1939 року. Бл. п. Софія була одним із рушійів цієї акції, та очолювала як Голова довілі логі та порядно.

Рівночасно мала вона ще й працювати в інших секціях УТОДІМ „Кружок Приятиелів Плату“. Не було жодної людини, щоб вона не несла й активної участі в жертвах і праці. Рівночасно виховувала сина Мирослава на доброго пастуна, а своєю мужньою помагає в його наукових студіях і працях. В 1925 р. відбула вона прощу до Риму під проводом Екск. Вучка.

Після вибуху II-ї Світової війни виїхала з чоловіком до Кракова, щоб уникнути більшовицької окупації. Та, коли совєсти мусили знову залишити Львів, вона вернулася з чоловіком до Львова, та під загрозою другої окупації вже в 1943 р. виїхали зразу до Кракова, потім до Відня, де перебували на жорсткій бар'єрній окупації, голод і холод били II-ї Світової війни. По приїзді західних альянтів ця родина перенеслася зразу до Капурі біля Зальцбургу, описав до переїзду ДПІ таборів біля Мюнхена, в грудні 1948 р. переїхав до ЗДА.

В ЗДА зустрічався бл. п. Софія черговий важкий удар затишка недуга чоловіка Івана, його перебування у шпиталі, полове незвичний прикрик моментів, спричинених безраддістю нових іммігрантів в нових обставинах життя, та врешті і смерть чоловіка, якого слабе здоров'я не витримало зміни клімату.

З цього часу Покіяна жила разом із сином Мирославом, зразом в Гобокен, Н. Дж., потім у Дітройт, Мічиган, а врешті в Седар Гроув, Н. Дж. Тут вона жила в 1954 р. на зв'язку не дугу. Переважна операція дає лише перехідно полегшення, після року прийшли ускладнення, які змушували до поновної операції. Другої операції серце вже не витримало, і Софія Раковська померла в шпиталі в Ньюарку, Н. Дж. 18 квітня 1956 р. Похоронено її при участі всієї Рідної з ЗДА і багатьох приятелів та знайомих.

Відійшла від нас на вічний спочинок людина великого доброго серця, чистого, як сльоза характеру, вірцева жінка й мати, жертвенна українська громадянка. Хай віда американська земля буде їй пером!

Шерп

Професорське Товариство проти університетів, які звільнили прокомуністичних професорів

Ст. Луїс, Мо. — Американське Товариство Університетських Професорів після гострої дискусії ухвалило догану тим п'ятьом університетам і одному лікарському коледжу за те, що звільнили професорів, які покликувалися на П'яту поправку до Конституції і не хотіли відповідати на Конгресові Комісії, чи вони були або є комуністами. На цих зборах було присутніх 400 професорів-делегатів від 140 університетів і коледжів. Весення на догану цим університетам подала окрема Комісія для справ академічної волі, яку очолював професор Бенліт Глас в університеті Джона Гопкінса. Делегат Каліфорнійського університету професор Джордж Р. Стюарт вивів збори, заявляючи: „Виходжу з цих зборів. Після повертання до Каліфорнійського університету поінформую своїх колег, що ця акція, яку веде, — це є тиранизм. Скажу їм також, щоб вони розглянули прийняті з гордістю, як символ тортур, спричинених тиранизмом“. Догану висловлено таким високим школам: Каліфорнійський університет, Університет штату Огайо, Каледж Ім. Джефферсона при Темпел університеті, Рутгерс університет і Університет штату Оклахома. Одночасно Товариство прийняло резолюцію, згідно якою університети не повинні звільняти професорів за комунізм, тільки за неадекватну виконувати професорську професію, негідну поведінку і за свідому приналежність до змови проти уряду.

● У ЗДА студії в університетах і коледжах 816 турецьких студентів. Найбільше з них студіює інженерію (311) і медицину (235).

Увага! Willimantic, Conn. Увага! ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Відділу ч. 387 У. Н. Союзу

відбудуться в неділю, 15-го квітня 1956 р.

о годіні 2-й пополудні в залі під ч. 285 Pleasant St., Willimantic, Conn.

На зборах повинні явитися місцеві і позамісцеві члени УНСоюзу. Запрошуються теж не-члени. Головну доповідь виголосить п. А. Маланчук, організатор УНСоюзу.

Головна Канцелярія

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ ДІЛОВОГО РОКУ УНФОНДУ

У зв'язку з закінченням ділового року 1956 року УНФонду, Канцелярія УНКА переводить перегляд впливів Національного Датуку та пожертв по окремих громадах.

На жаль, деякі громади в біжучому році значно відстали в порівнянні з виплатами до Народного фонду в минулому, 1954 році, хоч той рік був слабший, ніж попередній.

Нижче подасмо деякі місцевості, що мають поважні недотримання.

Зате окремі місцевості в біжучому році показують поступ в порівнянні з минулим, 1954, діловим роком. Так, м.

Місцевості Стан УНФонду в р. 1954 (кінець травня 1955) Стан УНФонду в р. 1953 (початок березня 1956)

Великий Нью Йорк	10,952	5,873
Філадельфія, Па.	6,221	3,225
Амстердам, Н. І.	702	370
Вінгтонгтон, Н. І.	672	310
Вовфало, Н. І.	2,803	1,000
Рачестер, Н. І.	2,131	1,361
Сиракуз, Н. І.	1,300	940
Ютика, Н. І.	498	205
Акрон, Огайо	350	102
Клівленд, Огайо	4,400	2,513
Честер, Па.	953	225

Похорони Олени Кисілевської в Оттаві

У великій жалобі і з тяжким болем українського громадянства прощалося із великою дочкою українського народу св. п. Сенаторкою Оленою Кисілевською в столиці Канади — Оттаві.

Похорон почався в ранніх годинах 2 квітня 1956 р. в похоронних заведеннях братів Менінг, де місцевий парох української католицької відслужив Панахиду.

В годіні 9 ранку перевезено тіліні останки Великої Покіяниці до Української Католицької Церкви при вулиці Рачестер і Веласам, де Всч. Отці: Бенедикт, д-р Гуліни, Карпінський і Пасичний відслужили Парастас і Службу Божу. По патрістичній промові о. Бенедикта, три сотні привних віддали свої сени, а місцевий парох української католицької церкви, о. Блаженко, прощальне слово сказав заступниці голови СФУЖО Олені Лотоцькій і свіжому українському молодому віку і цвіті від Родины, українських національних організацій і знайомих.

В першій годіні по полудні почалася у залі Української Католицької Церкви в Оттаві, в участю понад дих соток делегатів і представників українських жіночих і громадських організацій. Керувала нею голова Централі Ліги Українських Католицьких Жінок у Канаді пані Кравец. Прохалися і співчуття одні зложили: парох о. М. Вішняк, Ім. Пасичний і Спокій і думи! Хай гостинна Канадська Земля буде їй пером!

Н. Н.

Окружна Рада Відділів СУА в Нью Йорку ПОВІДОМЛЯЄ

Відділи 1, 3, 4, 8, 18, 21, 24, 28, 35 і 64, що

ЗАСІДАННЯ

В СПРАВІ МІЖ. ЖІНОЧОЇ ВИСТАВНИ

відбудеться в п'ятницю, 13-го квітня 1956 р.

о годіні 7-й вечором в ДЕМОКРАТИЧНІЙ КЛУБІ,

59 St. Mark's Place, New York, N. Y.

Просьтесь вислати своїх відпоручиць. Округна Рада

З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРЕЛЬЦІВ

перевидано

АЛЬБОМ УСС

щоб зберегти пам'ять про одну з найкращих сторінок нашої історії.

На 212 стор. великого формату, у 23 розділах подана безпосередніми учасниками славної стрілецької епопеї. Текст злюстрований понад 1,000 світлинами, з яких більшість — це вже історичні ваги унікальні. При кінці подано списки бового стану УСС, списа раних і погнлх УСС та списа всіх старшин УСС, у яких то списках неоди знаде своїх рідних чи знайомих. Вишени і світліни стрілецькі, між ними багато таких, що не були досі публіковані.

Ця книга, високої виховної і пам'яткової вартості, повинна знайти в кожній наші організації та бути настільною книгою кожної свідомої української родини.

Ціна: на альбомі, папері \$8.75.

Замовляти слати: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Ново видання для дітей

накладом УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Володимир Бандурак

НОЗАЦКА ДИТИНА

ОПОВІДАННЯ З КОЗАЦЬКОЇ БУВАЛИЩНИ. Ілюстрації Миколи Бутковича. Обкладинка Миколи Левицького. ЦІНА 50 кт. Замовляти: "SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

СТО ЛІТ НЕВДАЛИХ СПРОБ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мим, що кандидат на президента А дівав у цьому стейті на одну тисячу голосів більше як кандидат Б, але все таки кандидат А дівав всі 45 електорських голосів цього стейту. А в Пенсильвенії часті змінилися, і кандидат В дівав на цілий мільйон голосів більше як кандидат Б: очевидно, він дістає всі електорські голоси Пенсильвенії. Але їх тільки 32. Отже, між цими обома стейтами, кандидат В дівав на 999,000 популярних голосів більше як кандидат А, а все таки А виграв вибори, бо дівав більше електорських голосів. В 1948 році Труман дівав приблизно на 2 мільйони популярних голосів більше як його суперник Дюї. Але якби тільки парох тисяч голосів в тільки двох стейтах було розложено інакше, Труман не мав би більшості електорських голосів і не став би вдруге президентом. Ця аритметична несправедливість доволі очевидна.

Проте, вона далеко не була єдиним аргументом в дискусії. Ясно було, що рішати в Сенаті не так теоретичні міркування, про найбільш справедливу й доцільну виборчу систему, як практичні стейтські, районові, партійні чи економічні інтереси. Ось так — загальне голосування без електорських голосів — відняло б теперішнє значення стейтам з малим числом населення. Візьмімо знову крайній приклад: стейт Невада має 160,000 населення і три електорські голоси, а стейт Нью Йорк май понад 14,800,000 населення і 45 електорських голосів. Це значить, що в Неваді припа-

дас один електорський голос на не цілий 54,000 населення, а в Нью Йорку — приблизно на 330,000. Це знову означає надмірну виборчу силу фармерських рідко заселених стейтів, — так кричить індустріальні стейти. А далі й демократи чують кривду, бо фармерські стейти є традиційно республіканські. Міські, індустріальні райони, які платять більше податку, кривдять собі, що рустикальні райони мають забагато виборчої сили. Або, кажуть республіканці, на Півдні пропадають мільйони республіканських голосів. Ці стейти традиційно демократичні, і ніхто не сумнівається, що всі електорські голоси підуть там для демократичного кандидата; то навіщо йти вгали до виборів, каже не один республіканець, коли голос буде відданий на марне і ніде не буде почислений республіканський партії.

Багато є подібних явищ і укріплених спірних інтересів, що їх дотеперішні проскити не змогли задовольнити. Напевно не зможуть задовольнити їх і інші проскити в скорому часі.

Покищо проскит Денісла — Мондта, головни завдяки енергійному спротивові молодого демократа в Масачусетсі сен. Кеннеді, пішов назад до Юридичної комісії Сенату для дальших студій. Очевидно, що не має він вигляді прийти на дебату Сенату ще цього року. А наступному Конгресові, 85-му з черги, прийдеться шукати нових, типових для американської політики, компромісів.

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ І БАРОВИП ПАТРИОТ

— Легко бути патріотом у барі, але чи ти заплатиш Національний Даток?

Національний Даток складайте: UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA P. O. Box 721 Church Street, Annex New York 7, N. Y.

ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ ПІСНІ У.С.С.-ів

в обробці О. ЗАЛЕСЬКОГО

В'язка перша на чолом, хор, ціна 50 цент.

В'язка друга на мійшаний хор, ціна 90 цент.

В'язка третя на чолом, хор, ціна 50 цент.

Можна дістати в книгарні „Свободи“ 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J., та інших українських книгарнях ЗДА і Канади.

УВАГА! ШИКАГО Й ОКОЛИЦІ! УВАГА!

Український Театр у Філадельфії

Заля Авдиторії Нової Школи св. Миколая в Шикаго

П'ятниця, 13-го квітня ц.р.

ІНВАЛІДИ

Уривок життя на 4 дії, Гр. М. Лужицького.

Субота, 14-го квітня ц.р.

БЛАНІТНИЙ ГЕНРИХ

Весела комедія на 3 дії, О. Шварца і Г. Ленбаха, переклад Миколи Понеділка.

Неділя, 15-го квітня ц.р.

А МИ ТУЮ ЧЕРВОНУ КАЛИНУ...

П'єса на 3 дії (5 картин) Миколи Понеділка.

Участь беруть кол. актори Львівського Драматичного Театру: Віра Левицька, Марія Степова-Карпик, Оксана Рудакевич, Ярослав Пінот-Рудакевич, Володимир Карпик, Сиген Левицький, Володимир Шашаровський та Юлія Шашаровська, Христина Озарка, Марія Коліняк, Мирослав Солтис і др.

Постанов: Володимир Шашаровський.

Декорації: Володислав Кляк і Роман Васильшин.

Початок вистав о год. 7:30 вечора.

ПРАЦЯ
HELP WANTED—MALE

МЕХАНІКИ
досвідчені в "assembly in steel plant".

КОВАЛІ
досвідчені в "shaping and straightening" в сталевій.

Зголошення:
JERSEY CITY WELDING and MACHINE WORKS
400 Grand Street
Jersey City, N. J.
Henderson 4-0511

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

До ласюно на провінції потріб-
но досвідчені кухарки, кухон-
ні помічники, покоївки, також
мужчини до загальної праці бі-
ля дому і під час сезону до пра-
ці в кухні. Приймається подруж-
жя з дитиною у віці понад 5 р.
Телеф. Monument 2-0182

• Праця — Help Wanted — Agency — Праця •

Шукаєте праці — шукаєте робітника?

Зверніться до Агентства Посередництва Праці.
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 — 3rd Avenue, New York 3, N. Y. • Tel. ORchard 4-1137

Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані
робітники до праці в ресторанах:
**КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ,
ПОСЛУГАЧІ, ПОМІВНИЧІ** і т. д.

Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років!
Наша Агенція відома, що дає очима добре і добре
платити працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

JERRY OF FIFTH AVENUE

Hairstylist
З нагоди перших роковин існування
нашого українського підприємства
САЛОНУ КРАСИ.
ласмо по знижці ціни. Тривають онду-
ляції, красиво волосся на різні ко-
лори, модні зачіски найновішого
весняного стилю. Триває ондуляція
тільки \$12.50 разом з вітинами і
укладанням волосся.

Власник — Ярослав Плескун.
JERRY OF FIFTH AVENUE
831 Lexington Ave., New York 21 N. Y.
Bet. 63 & 64 Sts. — TE 8-0540. Тільки за замовленнями.

ВЕЛИКА НАГОДА!

УКРАЇНСЬКІ ПЛАТІВКИ
можете одержати в "СВОБОДІ".

ЦІНА ПЛАТІВКИ 75¢ вже з коштами пересилки.

133. Чотирнадцятий сумний рік настав, — лем, пісня, со-
ло з оркестрою, — дві частини
134. Пудула — український танець
Забав — український танець
135. Е. Жуковський з аном. оркестри
136. Е. Жуковський з аном. оркестри
137. Ой, на горі та сухий дубок, — народна пісня
Що з-під дуба зеленого, — народна пісня
138. Зібралися всі бурлаки, — бурлацька пісня
Аріозо Волоха з "Гайдамаки" Т. Шевченка
139. Мейтуса солю Б. Гмря з аном. оркестри
140. По старому, — інструментальна
141. По слобі, — інструментальна
142. Чумацький хорівий ансамбль
Волода — народна пісня, інструментальна з орк.
143. Згада — вальс українська оркестра
144. Кохання — вальс українська оркестра
145. Попурі з українських народних пісень —

(Продовження буде)

• Новий Платівки вийшло поштою за попереднім на-
дсилання грошей. В ЗДА вийшло рівно як за після-
платією.

• При замовленні 6 платівок і більше — порто оплатити
"СВОБОДА". Менших замовлень не виконуємо. ПЛАТІВКИ
ВИСЛАШУЄМО ДО ВСІХ КРАЇН.
ЖАДАЄТЕ ПОВНОГО КАТАЛОГА — БЕЗПЛАТНО!
Посилку з платівками одержите через фірму "АРКА".
Замовлення надсилайте:
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J. USA.

Книжка потрібна завжди і кожному,
— хто любить читати і розуміти те, що читає!

Вже появилася у дуже малому накладі

СЛОВНИК
ЧУЖОМОВНИХ СЛІВ

авторами якого є відомі українські вчені-мовознав-
ці: І. Бойків, О. Ізюмов, Г. Калишевський,
М. Трохименко.

Словник цей містить понад 25 тисяч чужомов-
них слів і виразів, уживаних в українській мові
в області літератури, політики, економіки, техніки,
медицини і ін.

Знаменитий друк і папір та люксовий пере-
плет. — Ціна \$6. — Замовляйте сьогодні у:
"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!

ПРИДБАЙТЕ ДЛЯ ВАШИХ ДІТЕЙ

„ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ“

— Ілюстровану розповідь про життя

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,

відомої української поетеси

Наталі Лівницької-Холодної.

що появилася у В-ї п. М. Борщівського.

Книжка великого формату, на крайньому папері,
з 57-ма оригінальними ілюстраціями, в твердій оправі і люк-
совому оформленні — подумайте також, окрім вишитої
сторінки — своїм прекрасним виглядом викликає любов
до української книжки в серцях українського дорослого.

Ціна в наявності тільки \$3.50

Замовлення слати:

"СВОБОДА", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТОРНАДО ПОРУШУВАВ БЕРЛІН У ВИСКАНСІНІ

Торнадо, що перейшов з початком цього тижня через 13
стейтів ЗДА, спустошив також місто Берлін у стейті Віс-
кансін, поруйнувавши фабрики і домів. Внаслідок торнадо
згинувло в місті 8 осіб і 80 було ранених.

3i Спорту

ОЛЕКСАНДЕР СКОЕНЬ —
ТРЕНЕРОМ СТ. УКРАЇНА
ТОРНТО

Тренером нашої чільної фут-
больної і репрезентативної ко-
манди на еміграції — СТ Укра-
їна Торонто, Канада, став зна-
ний з великої спортивної кар'єри
і один з найкращих українсь-
ких футболістів талантів
Олександр Скоень. Перей-
шовши школу кращих футболі-
стих тренерів Європи, набувши
рутини, змагального гарту і досі
неоспорного жадання українсь-
ким змагунгом футболу і сла-
ви, опановуючи тайми тактики
чи техніки, одержав доказове
свідчення світової спортивної
преси, 14 держав, виразний до-
кумент його великої кар'єри —
від Львова... на Схід... і далі на
Захід...

Олександр Скоень, футболіст,
бомбардир, вроджений стра-
тег, новий бомбом закінчив
український спортивний загал,
приймаючи обов'язки тренера
СТ Україна, Торонто — передо-
вою нашої команди в Канаді, і в
Північній Америці — трикрат-
ного чемпіона Національної Лі-
ги провінції Онтаріо.

Сьогодні треба радіти, що
після усіх непорозумінь, які ма-
ли місце в Торонті — СТ Укра-
їна — регабілізувала фактично,
позицію і спортивну апетити —
Олександр Скоень, перед
громадою, а що важливіше перед
громадою чужинців, Скоень —
перебравши пост тренера СТ
Україна, потвердив багатьом
чесної співпраці. Ми віримо, що
це з моральної і матеріальної пе-
ремоги обох сторін, похвальне
порозуміння, в користь украї-
нського спорту на чужині.

УСТ — ТРИЗУБ (ФІЛАДЕЛ-
ФІЯ) У ФІНАЛІ ЗМАГАНЬ ЗА
ЧАСУ АМАТОРІВ АМЕРИКИ

Тризуб (Пенс.) — Понта-дель-
Года (Мас.) 4:1 (3:1)

Перемігши всіх своїх дивови-
дних суперників та сильну оди-
нічку з Балтимор — Помпеї —
Тризуб зустрінувся у фіналі
з репрезентантом стейту
Массачусетс Понта-дель-Года з
Нью-Енгланд у Філадельфії 25

березні ц. р. Змагун Тризуба
запродукували гарну, комба-
ційну гру та зразкову спортивну
поведінку і змагання виграли
заслужено. Тільки дуже добрий
воротар гостей охоронив їх від
високої програної.

Хоч в 3-тій хвилині гри гості
здобули провадження з вільно-
го (на три кроки від воріт за
перехрещення м'яча воротарем
Тризуба), то вже в 7-й хвили-
ні Чижовича І, останній вигра-
в. Дальній змах за підби-
вання стану приніс результат
новою у кінцевих хвилинах
першої півтори, коли то стрі-
ли Чижовича ІІІ-го у поперечку
Чижовича І добили і цим підви-
шили шанси на виграю. Хвиля-
но пізніше д-р Павлічка ви-
кривав гарну подачу Чижовича
І-го в устіяний стан першої пів-
тори на 3:1.

Другу півтору Тризуб зачав
скорими акціями і частим об-
стрілом воріт противника, але
добрий воротар виявляв на-
віть такі стріли, які здалися
не до оборони. Шостого у 33-тій
хвилині мусів скалітувати
перед "бомбою" Чернявського
з подачі Сеніка. Це було кіль-
ка нагод підвищити стан (д-р
Павлічка сам проти воротаря),
але видно було вже втомлені
змагунці грою на важких болот-
нистий ґрунті.

Усі ліній Тризуба виявилися
зі своїх завдань успішно і від-
но було, що змагання була
одинадцять, як добре дізна-
лися і цей своїй агітності за-
вдячуючи виграю. Тех воротар
успішно інтервеніював, а кар-
ний коп (за руку на карному
полі) оборону дуже притомно.
Склад: Аннюк, Кудейко, Ко-
ролик, Гарасим, Марчук, Чи-
жович ІІ, Чижович І, Чижович ІІІ,
Семак, д-р Павлічка, Порфиро,
Світено і Варварюк. Глядачів
кілько 1000. Суддя (з Пітсбургу)
добрий. По змаганнях гратулю-
вали за гру "фер". В найбільш
неділю Тризуб розіграв зма-
гання за Часу Пальмер-а в
очікуванні вильоту змагань
Пітсбург — Рачестер, перемо-
же яких буде останнім його
протиником.

М. С.

Одинока в Нью-Йорку українська зупинка крамниці
KARPATY SHOES
153 Second Ave. (bet. 9 & 10 Sts.) New York City
Tel.: ALgonquin 4-1893
Поручас доброзичливі і добрі зупинки для всіх Родим
по доглядних цінах.

ВИШЛА З ДРУКУ нова наукова праця проф. В. ЧАПЛЕНКА

„УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА,
ІІ ВИНИКНЕННЯ І РОЗВИТОК“

328 ст. Це історія нової української літературної мови, що силою
наведених у ній фактів підлягає читачу до зрозуміння сучас-
ного стану української літературної мови. Потрібна мовознавці,
учителі, письменники і всім тим, хто користується українською
літературною мовою та цікавиться її розвитком.

Ціна — 5 дол. — Замовляти:

"СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВСЯЧИНА

ПРОДУКУЮТЬ МЕНШЕ
МАКАРОНІВ

Крайовий Інститут Макаронів
повідомляє, що в цій країні
зменшується продукція макаро-
нів. В 1947 році було в ЗДА 228
фабрик, які робили макарони, а
тепер є їх тільки 180. Зліди-
валися менші фабрики, але й ті,
які залишилися, не намагаються
великих підприємств, бо тільки
20 процентів макаронів за-
трачують більше як 100 робіт-
ників. Макарони — це улюбле-
ний харч американців італійсь-
кого роду, і власники фабрик,
які продукують їх — є американ-
ські італійці. Директор фабрики
макаронів в Бостоні Джозеф
Теллеріно заявив, що в мину-
лому році його прибуток стано-
вив більше як 10,000,000 дол-
ларів, і він продукував щотижня
більше як 1,000,000 фунтів мака-
ронів. Під загальною назвою
„макарони“ розуміється і спа-
геті та локшини.

ОСТЕРГАС ПЕРЕД ТРАНС-
ФУЗІОЮ КРОВИ

Д-р Тібор Дж. Грінволт остер-
гас лікарів, шриф надто ча-
сто стосуються до лікування хво-
рих трансфузією крові. Тепер
легко зробити трансфузію кро-
ви, лише він, як дати пацієнтові
аспірин. Деколи неврастеничні
жінки виглядають блідо, і ліка-
рі готові їм поручити трансфу-
зію крові, а тим часом їм виста-
чило б ужити губної помади або
оливки до губ. Цей лікар твер-
дить, що в кожній краплі крові
може бути велика небезпека, ко-
ли її давати особі, яка крові не
потребує.

ВИБЛИ 900 ОЛЕНІВ НА ШЛІ-
ХАХ НЬЮ-ОРСЬКОГО
СТЕНТУ

Департамент консервації і У-
права шляхів Нью-Йоркського
стейту обрахували, що виро-
дять не цілих двох років на
автострадах цього стейту авто-
моби своїми автами 900
олених. Ці олені були збиті, або
так поранені, що їх треба було
вбити. Лікувати губернію
Аверелла Гарримана вбила од-
ного оленя, але не тої не їла
сам губернію. Секретар депар-
таменту консервації Джан Дел-
лі заявив, що треба б винайти
спосіб, як забезпечувати оленів
проти авт і авт проти оленів.
Декуди стоять окремі паркані
для цієї цілі, але вони не розв'я-
зують цієї проблеми, бо олені їх
перескакують. Найкраще окре-
мими написами остергати авто-
мобілі проти оленів, щоб обереж-
ніші водії возили і не спричи-
нювали катастроф.

ЗА ВТРАЧЕНІ ЗМІСЛИ СМА-
КІ І НОХУ ДІСТАВ \$150,000

38-річний Роберт Ейрот із Нью-
Йорку заскочив до суду три
залишків ліній (Нью-Йорк, Нью-
Гейвен і Гарфолд) за те, що
працюючи в порті в Брукліні,
був поранений залізничною шта-
бою в голову і внаслідок цього
втратив змісли смаку і ноху та
тепер зовсім нездатний до праці.
Штаба впала на його голову
внаслідок недбалості робіт-
ників трьох залізничних ліній.
Ейрот домагається відшкодува-
ння в висоті 380,000 долларів, але
суд призначив йому тільки
\$150,000. Адвокати залізнич-
ників твердили, що це відшкодува-
ння надмірно високе, але суддя Сол
Бонапарт відкинув це тверджен-
ня і признав відшкодування в
висоті 150,000 долларів.

НОВИНА ДІТКАМ!

ЛІСОВІ НАЗОЧКИ

О. ІВАНЕНКО

Обкладинка з ілюстраці-
ями М. Левинського

ЦІНА 50 ЦЕНТИВ.

Замовляти:

"СВОБОДА"

83 Grand St. Jersey City 3, N. J.

НАШІМ НАЙМЕНШИМ!

УКРАЇНСЬКА

АВЕТКА

розкішне кольорове видання
з малюнками до кожної
буки.

Малюнки П. П. Холодного

ЦІНА 60 ЦЕНТИВ.

НАШЕ ВІСЬКО

книжечка з рисунками украї-
нського війська для кольору-
вання.

ЦІНА 60 ЦЕНТИВ.

Замовляти:

"СВОБОДА"

83 Grand St. Jersey City 3, N. J.

Дізнаємо сумною вісткою, що 16-го
лютого 1956 р. померла в Городищі (Західна Україна) На-
ша Найдорожча Мати Я Баба

бл. п. о. МАРИЯ ПАЛАДІН з дому СМЕРЕЧАНСЬКА
народжена 1886 р. в Звиничі на Буковині. Хая Рідна Зем-
ля пером їй буде!

Горем притити — Ярослав і Борис, сини, Євасвета
і Мірослава, сини, Юрія, внук.

Дізнаємо сумною вісткою, що 24-го січня 1956
року помер у Кракові, проживши 62 роки та до
останнього виконуючи душастирські обов'язки

бл. п. о. Проф. СТЕФАН ШЕРЕМЕТА

б. катехит народних шкіл у Комарні та Судовій
Вішні.

Тлінні останки Покійного поховано 27-го січня
на кладовищі у Кракові — Кобжині.

ЗАУПОКІННІ БОГОСЛУЖЕННЯ відбудуться
15-го квітня о год. 11-й рано в каплиці церкви св.
Юра в Нью-Йорку при 7-й вулиці, на якій Рідних і
Знайомих Покійного запрошують горем притити
син СВЯТОСЛАВ з дружиною СТЕФАНІЮ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні
збори Т-ва Української Народ-
ної Дім, 318 Вїдл відбудуться
в четвер, 12-го квітня, з поряд-
ком нарад: відчитання протоко-
лу з попередніх зборів, фінансо-
вий звіт за місяць березня, звіт
опікунів хорих, дискусія над
звітними, нові і недокінчені спра-
ви, внески і запити. Збори пі-
нуться о годині 8-й веч. Про-
симо членів приходити на час
і платити свої вкладки на збо-
рах. — Уряд Товариства.

ТОМАСТОН, КОНН. — Вїдл
421 Бїде мати збори в суботу,
14-го квітня, о годині 8-й веч.
Просимо прийти на збори. —
І. Наконий, предс.; М. Шипі-
ка, кас.; ІО. Береза, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Т-во ім.
Т. Шевченка Вїдл 349 повідо-
мляє, що збори відбудуться в
неділю, 15-го квітня. — І. Ше-
рета, предс.; В. Ісеновський, кас.;
М. Лїсний, секр.

АСТОРІЯ, Л. АН. — Місячні
збори В-ва св. о. Ніколая Вїдл
369 відбудуться в неділю, 15-го
квітня, о годині 4:30 попол., в
залі Укр. Кат. Церкви Чесного
Хреста, 37-09 — 31 Евія. Про-
ситься всіх своїх членів при-
йти на збори, с важні справи.
Буде звіт контр. комісії за пер-
ший квартал. Проситься всіх
українців, які живуть в околі-
ці Асторії, Л. АН. щоб вислали
себе і своїх дітей до УНСОУ.

Довгуючі члени проситься
виправити свою залеглість. — І.
Сидор, предс.; А. Клімшів, кас.;
ІІ. Варнич, секр.

ДЖЕЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Місячні
збори В-ва св. І. Хре-
стителя Вїдл 270 відбудуться
в неділю, 15-го квітня, о год.
3-й попол., в доміш У. Н. До-
му при 433 Нобокен Ав. До-
ситься членів прибувати на час
1:30 попол. Просимо всіх
членів явитися на зборах, бо є
важні справи до вирішення.
Довгуючі члени будуть дані до
супендан. Обов'язком кожного
члена прибувати нових членів
до Союзу і до Т-ва. К.
Манківський, предс.; ІІ. Дюба,
кас.; В. Попович, секр.

НЬО-ОРК, Н. Й. — Повідо-
мляє члени Т-ва А. Гонча-
ренка Вїдл 204, що місячні збо-
ри відбудуться 14-го квітня, о
год. 8-й веч., в парак залі 334
1ст 14 вул. Члени, що не висла-
ли своїх пожертв на Бесеку,
можуть внести на зборах, як
також національній даток, мо-
жуть заплатити секретареві.
Членські вкладки збираємо два
рази в місяці: довга субота по
першій, і четверта субота по
першій. В другу суботу по пер-
шій відбудуться збори, на я-
ких полагуються всі від-
ділові справи, як зміна спад-
кошків, зміна назвиська члена,
зміна класу на полісах, та по-
бір член. вкладок. В четверту
суботу по першій збираємо
тілські членські вкладки. Про-
ситься членів підтримуватися
цього розпорядку. Члени, що
довгують по три або чотири мі-
сяці — на будуче уряд відво-
ляє їм кредит і вони будуть су-
спендовані. — ІІ. Марко, предс.;
І. Кропак, кас.; В. Гасій, фін.
секр.; Г. Вакуменко, рек. секр.

ДЖЕЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Т-во
Клоб Поступовий Вїдл 70
повідомляє членів, що місячні
збори відбудуться в середу, 11.
квітня, о год. 7-й веч., в У. Н.
Домі, 433 Нобокен Ав. Обов'яз-
ком платити вкладки членів.
— І. Патаул, предс.; ІІ. Кос-
тик, секр.

ЕМЕРІДЖ, ПА. — Т-во св.

Василія Вїдл 161 повідомляє,
що місячні збори відбудуться в
суботу, 14-го квітня, о год. 7-й
веч., в церковній залі 600 Glen-
wood Ave. Присутність всіх
членів обов'язкова. — К. Куд-
рик, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Преч.
Діви Марії, Вїдл 112 повідо-
мляє, що місячні збори відбу-
дуться в неділю, 15-го квітня по
3-й і 4-й Сторіж Боків в залі
церкви св. Петра і Павла. Хто
залигас з платенням вкладок,
проситься виправити. — А. М.
Купер, секр.

ШІНКАГО, ЛІЛ. — Вїдл 379
повідомляє своїх членів, що мі-
сячні збори відбудуться в не-
ділю, 15-го квітня в Союзівій
залі при 843 N. Western Ave., о
год. 12-й пополудне. Проситься
членів прийти на час і виповни-
ти свої залеглості. Супендова-
ні члени якщо прийдуть і запла-
тять свій довг, будуть прийняті
на нову. — ІІ. Дичка, предс.; І.
Малюк, кас.; М. Семків, секр.

ПІЛМЕРТОН, ПА. — В-во
св. о. Ніколая Вїдл 369 пові-
домляє, що місячні збори від-
будуться в неділю, 15-го квітня,
о годині 4-й пополудні, в цер-
ковній залі. Проситься членів
прибути на збори і виплатити
місячні вкладки. — Управа.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні
збори Т-ва Запорозька Січ,
Вїдл 367 відбудуться в неділю,
15-го квітня, в церковній залі, о
год. 1:30 попол. Просимо всіх
членів явитися на зборах, бо є
важні справи до вирішення.
Довгуючі члени будуть дані до
супендан. Обов'язком кожного
члена прибувати нових членів
до Союзу і до Т-ва. К.
Манківський, предс.; ІІ. Дюба,
кас.; В. Попович, секр.

Посмертні Згадки

МАРИЯ КОЗІВ, членика С-ва
Несп. Зах. Преч. Діви Марії,
Вїдл 290 УНСОУ з Куртіє
Бей, М.А., померла по довгій
недузі 12-го березня 1956 р.
проживши 79 р. Похорона ро-
дичами в селі Романів, Зах.
Україна. Останній в смутку
3-х синів Михайла, Йосифа,
Олександра, 4 дочок Анну, Євсію,
Теклю, Катерину і 12 внучат.
Похорон відбувся 15-го берез-
ня при участі Години, Членів
і Знайомих з постр. за-
ведення до укр. грек-кат.
церкви св. Михайла, а відтак
на цвинтар св. Михайла. —
В. ІЯ ПІ!

М. Іванюк, секр.

ТЕОДОР МИХНІВ, член Т-ва
Укр. Січ 421 Вїдл УНСОУ з
Томастон, Конн., помер 24
березня в 71 р. життя. До Со-
юзу вступив в 1939 р. Похо-
рону в селі Голосів, пов. Жи-
данів, Зах. Україна. Похован
у великому смутку дружиною
Ксеєю, одного сина Степана,
три дочки Розалію, Марію і
Гелену, зятя і брата